

**LOKALER LEHRPLAN
DEUTSCHE SPRACHE UND
LITERATUR FÜR DEN
ZWEISPRACHIGEN
NATIONALITÄTENUNTERRICH
5-8. JAHRGANG**

**HELYI TANTERV
KÉTNYELVŰ NEMZETISÉGI
NÉMET NYELV ÉS IRODALOM
5-8. ÉVFOLYAM**

5-6. évfolyam

Für die deutsche Nationalität in Ungarn sind die Sprache und Kultur grundlegende Voraussetzungen für den Erhalt und die Stärkung der Identität. Da seit Jahrzehnten ein fortgeschrittener Assimilationsprozess zu verzeichnen ist, kommt den Erziehungs- und Bildungseinrichtungen bei der Sprach- und Identitätsvermittlung eine Schlüsselposition zu. Die Bildung geht über die individuelle Verfügbarkeit über praktisches und verwertbares Wissen und Können und die Beherrschung elementarer Kulturtechniken hinaus. Die Bildung ist auch die Befähigung zu wertgeleitetem Handeln, das sich im individuellen Bereich unter anderem durch Selbstbestimmung, durch Urteils- und Kritikfähigkeit, durch Aufgeschlossenheit für Wissenschaft und Kunst und durch die Bereitschaft zur Erbringung von Leistung im Rahmen der jeweiligen individuellen Disposition kennzeichnet. Dieses Bedingungsgefüge eröffnet den Weg für ein Leben in Selbstverantwortung. Im Sinne der Konzeption des lebenslangen Lernens sind der Erhalt und der Ausbau eines durchgehenden und erreichbaren Bildungsangebots die wichtigste Zielsetzung der ungarndeutschen Nationalität. Mit dem Angebot der Bildung in den Nationalitätensprachen korrespondiert aber auch die Verpflichtung für die Angehörigen der deutschen Nationalität, es in allen Lebensphasen zu nutzen und aktiv zu gestalten. Die Kenntnis der deutschen Sprache auf einem hohen Niveau, die Pflege örtlicher Dialekte und Traditionen, die Kenntnis und die Auseinandersetzung mit ungarndeutscher Geschichte und Gegenwart sind zusammen mit der Kenntnis der modernen kulturellen Landschaften des deutschen Sprachraums unverzichtbare Elemente ungarndeutscher Identität. In unserer modernen Welt ist das Lernen durch menschliche Kontakte genauso wichtig, wie das Erschließen von Wissen und Informationen, sowie die Entwicklung von Handlungsstrategien. Das anzueignende Wissen hat sich an seiner Relevanz für die jetzige oder zukünftige Lebenspraxis zu messen. Daher soll die zentrale Aufgabe unseres Bildungswesens die Vermittlung aktuellen und vielfältig verwertbaren sprachlichen, sachlichen und sozialen Wissens und Könnens sein. Über die nationalen und europäischen bildungspolitischen Zielsetzungen hinaus zeugt die immer stärkere Vernetzung aller Lebensbereiche, sei es wirtschaftlich, kulturell oder privat davon, dass Leben in Europa die Kenntnis mehrerer Sprachen erfordert. Für die Nationalitäten in Ungarn ist das von ausschlaggebender Bedeutung, da sie im Besitz zweier Muttersprachen sind. Es muss in Betracht gezogen werden, dass infolge der bereits erwähnten Assimilation die Bildungseinrichtungen nicht auf die von zu Hause mitgebrachten Sprachkenntnisse der Schüler bauen können. Die Nationalitätensprache und Literatur kann also nicht als Muttersprache betrachtet werden. Um den Unterricht erfolgreich gestalten zu können, muss sich diese veränderte Situation in den Kompetenzen und Inhalten widerspiegeln. Die Aufgabe des Fachs „Deutsche Sprache und Literatur“ ist u.a. die Wiederherstellung der „verlorenen“ Muttersprache. Diese Zielsetzung wirkt sich auf die didaktisch-methodische Herangehensweise aus: der Unterricht im Fach „Deutsche Sprache und Literatur“ muss sich in den Bereichen Methodik und Kompetenzentwicklung der Mittel des Fremdsprachenunterrichts bedienen. Die Inhalte werden durch die ausdrückliche Berücksichtigung spezifischer Nationalitätenaspekte bestimmt. Grundlegende Aufgabe der Erziehung in der Muttersprache ist die Entwicklung der sprachlichen Handlungsfähigkeit, damit die Schüler ihrem Alter gemäß über ein Instrumentarium mündlicher und schriftlicher Ausdrucksmittel verfügen und diese anwenden. Ihre Kenntnisse im Leseverstehen und in der Textproduktion ermöglichen ein bewusstes Anwenden der verbalen und nonverbalen Kommunikation, sowie das Verstehen, Interpretieren

und Bearbeiten verschiedener (linearer und nichtlinearer) Texte. Im Besitz all dieser Komponenten können sie auch übertragene Bedeutungen verstehen und reflektieren. Die Erziehung in der Muttersprache und Literatur ist als eine untrennbare Einheit zu betrachten. Die Erziehung in der Literatur bedeutet aber nicht nur die Wissens – und Wertevermittlung durch die literarischen Werke, bzw. die Erziehung zum Leser, sondern auch die Konfrontation mit grundlegenden Fragen des Lebens und der Umwelt; wodurch die Kontinuität und ständige Erneuerung der Kultur, das Verstehen und Nachvollziehen gesellschaftlicher Probleme, sowie der Ausdruck und die Akzeptanz von Verschiedenheit gesichert werden. Literarische Werke und Themen des Alltagswissens entwickeln das logische und ethische Denken, die Fähigkeit Erlebnisse aufzuarbeiten und zu bewahren und tragen dazu bei, dass sich in den Schülern das Bedürfnis entwickelt, Traditionen anzunehmen und zu gestalten. Das Fach „Deutsche Sprache und Literatur“ knüpft in seinen Zielsetzungen und Inhalten an folgende Bildungsbereiche an: Ungarische Sprache und Literatur, Fremdsprachen, Künste, Mensch und Gesellschaft und Informatik. Lokaler Lehrplan 5.KLASSE Landeskundliche Kompetenz Unterthemen/Teilbereiche Kompetenzen Persönliche Lebensgestaltung □ Alltägliche Aktivitäten □ Soziale Kontakte □ Gesundheit und Krankheit □ Hobbies und Freizeit Tagesablauf Alltag in der Familie Eigene Personalien Verwandtschaftsbeziehungen Innere und äußere Eigenschaften von Personen/Personenbeschreibung Freundschaft Häufig auftretende Krankheiten Arztbesuch, Sprechstundengespräch Freizeitaktivitäten/Aktivitäten und Erlebnisse Vorlieben und Abneigungen Unterrichtsg

Témakörök szerinti óraszámok évfolyamokra lebontva:

Themenkreise	Insgesamt	5. Klasse	6. Klasse
Verstehen	30	15	15
Gestalten	30+20	25	25 (2 óra hon- és népismeret integrálva)
Lernkompetenzentwicklung	15	10	5
Landeskunde	166+20	93	93 (4 óra hon- és népismert integrálva)
Sprachrichtigkeit	25	10	15
Literatur	30+4	17	17 (1 óra hon- és népismert integrálva)
Insgesamt	340	170	170

5. évfolyam

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegértés	Javasolt óraszám: 15
Tanulási eredmények	Aktív részvétel különféle kommunikációs helyzetekben. Alkalmazkodás a beszédhelyzethez, a kommunikációs célhoz, a kommunikációs helyzet (tér, idő és résztvevői szerepek–kontextus) megfigyelése, megnevezése. A közlési szándéknak megfelelő szókincs, kiejtés (hangsúly, tempó, hangerő stb.), valamint nem nyelvi jelek alkalmazása. A beszédpartner közlésének, viselkedésének megfigyelése, értelmezése. A hallás utáni szövegértés gyakorlatának kialakítása.	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
Biztonságosan eligazodni a hétköznapi kommunikációs helyzetekben, a közlést egyszerű, érthető mondatokban kifejezni. Ismert irodalmi és közismereti szövegeket folyamatosan, kifejezően olvasni, megérteni, röviden összefoglalni. A kommunikáció különböző formáit használni: kérdésfeltevés, válaszadás, véleménynyilvánítás. A szöveg vagy egy bekezdés lényegi információtartalmát megnevezni. A nem lineáris szöveg lényegi elemeit leírni. Az elemi udvariassági formákat használni, a nem nyelvi kifejezőeszközöket különböző beszédhelyzetekben helyesen használni. Képeket és szemléltető anyagokat egyszerű nyelvi kifejezőeszközökkel leírni; Az osztályban rövid beszámolót és interjút készíteni. Párbeszéd kommunikációs helyzetekben egyetértést, bizonytalanságot, elutasítást megfelelő nyelvi eszközökkel kifejezni. Rövid német és magyar nyelvű tartalmak lényegi elemeit a másik nyelven megnevezni.		
Fogalmak	Beszédhelyzet, kommunikációs folyamat, szövegtípus, bekezdés, szemléltetés, illusztráció, lényegkiemelés, hallás utáni szövegértés.	
Javasolt tevékenységek	A szövegre vonatkozó igaz és hamis állításokat megkülönböztetni és a szöveg alapján alátámasztani. A szöveget tartalmi és formai jegyei alapján összefüggő egységekre bontani. Egyes információk (adott szövegben, szövegek, illetve a szöveg és az azt kísérő szemléltetőanyagok) között tartalmi kapcsolatot találni és azt indokolni. Irányított feladatok segítségével egyszerűsített ismeretterjesztő szöveget értelmezni.	

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegalkotás	Javasolt óraszám: 25
Tanulási eredmények	A kommunikációs célnak, helyzetnek és résztvevői szerepeknek megfelelő beszédhelyzetek létrehozása. Tanult szövegek szöveghű és kifejező tolmácsolása. Egyszerű szerkezetű szöveg önálló elkészítése. Néhány internetes szövegtípus formai és tartalmi jellemzőinek megfigyelése, szövegalkotás az internetes műfajokban (pl. e-mail). Személyes élmények előadása.	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
További szövegalkotási eljárások megismertetése, alkalmazásának segítése. Digitális kompetencia fejlesztése.		

<p>Rendezett, jól olvasható írást alkalmazni. Tollbamondás után a helyesírási szabályok betartásával írni. Megadott szerkezeti jellemzőkkel és egyszerű nyelvi kifejezőeszközökkel, a helyzetnek megfelelő szöveget alkotni. Adott témát egyszerű nyelvi eszközökkel a lényegi elemek említésével összefoglalni. Rövid német és magyar nyelvi fordulatokat önállóan ill. szótár segítségével a másik nyelvre fordítani.</p>	
Fogalmak	Kommunikációs helyzet, reakció, interakció, párbeszéd, véleményalkotás, e-mail.
Javasolt tevékenységek	<p>A szöveg tartalmát visszaadni. Lírai, epikus és dramatikus szövegeket előadni; Megadott szempontok alapján szöveget alkotni (e-mail, plakát, hirdetés). Párbeszédet megfogalmazni, előadni (pl.: telefonbeszélgetés). Saját véleményt ismertetni. Szerepet alakítani. A szöveget kiegészíteni, átalakítani vagy tovább gondolni (pl. megkezdett történetet folytatni és befejezni).</p>

Témakör	A tanulási képesség fejlesztése	Javasolt óraszám:10
Tanulási eredmények	<p>A hatékony tanuláshoz szükséges tudás megszerzésének és feldolgozásának csoportos és egyéni technikái. Tanulási módok, stratégiák. Különböző típusú szövegek feldolgozása. Koncentrációs memóriagyakorlatok, szövegtanulási technikák bővítése. Vázlatkészítés irányítással, tanulás, összefoglalás vázlat segítségével. Lényegkiemelés technikájának megismerése, alkalmazása. Kulturált könyvtár- és internethasználat. Prezentációs technikák alkalmazása.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Szótárfüzetet vezetni és használni. Szótanulási segédleteket/ módszereket irányítással/ útmutatással alkalmazni. A szókincset a tanult technikákkal önállóan gyakorolni. A nyomtatott médiát szókincsbővítésre (pl. kétnyelvű szótár) használni. Hallott egyszerű szövegből többszöri meghallgatás után az alapinformációkat megérteni. Írott szövegben a feladat elvárásai szerint információt megtalálni. egyszerűbb szöveg lényegi elemeit kijelölni. Információkat egymásra vonatkozó egyszerű mondatokkal ismertetni. A gyakorolt prezentációs technikákat a feladatnak megfelelően alkalmazni.</p>		
Fogalmak	Szöveggörnyezet, információhordozó, szövegértés, lényegkiemelés, prezentáció, koncentrációs gyakorlat, gondolatterkép, vázlat.	
Javasolt tevékenységek	<p>Szótárfüzetet vezetni és használni. Kétnyelvű szótárakat alkalmazni. Szavak jelentését a szöveggörnyezetből kitalálni; A szókincs egyes szavait a közös alapszóhoz tartozó szócsaládhoz</p>	

	hozzárendelni. Írott és halott szöveghez kapcsolódó szövegértési feladatok. Lényegkiemelés. Rajzos vázlat, mindmap készítése. Prezentációt, plakátot készíteni. Memorizálást segítő módszerek. Koncentrációt fejlesztő gyakorlatok.
--	---

Témakör	Anyanyelvi kultúra	Javasolt óraszám:93
Tanulási eredmények	<p>A korosztálynak megfelelő tájékozottság a témakör és a résztémák kapcsán.</p> <p>A tanórán használt, a tárgyalt témákban a korábbinál bővebb szókinccsel, nagyobb számú alaktani és mondattani szerkezetet következetesen és jól alkalmazni.</p> <p>Az ismeretek közlése mondatmodellek segítségével.</p> <p>Kommunikációs szituációkban viszonylagos biztonsággal részt venni.</p> <p>Különböző szituatív helyzetekben szót kérni, a beszéd jogát másnak átadni.</p> <p>A nyelvi udvariassági szabályokat alkalmazni.</p> <p>A témához kapcsolódó érzéseket nyelvi eszközökkel kifejezésre juttatni.</p> <p>A szókinccs aktivizálása adekvát helyzetekben kevés külső segítséggel.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Szókinccs és ismeretek elsajátíttatása és mélyítése a tanulók mindennapjaihoz kapcsolódó témakörök alapján.</p> <p>A szókinccs fejlesztése és az új ismeretek feldolgozása.</p> <p>Alapvető kommunikációs szituációkban viszonylagos biztonsággal részt venni és tananyagot feldolgozni.</p> <p>Véleménynyilvánítás – aktív részvétel a közös munkában.</p> <p>Nyelvhasználati kompetenciáját az általános udvariassági szabályokhoz igazítva alkalmazni.</p> <p><i>A. Személyes életvitel</i></p> <p>Napi tevékenységek:</p> <p>Napirend</p> <p>Családi élet</p> <p>Szociális kapcsolatok:</p> <p>Rokonság</p> <p>Külső, belső tulajdonságok</p> <p>Egészség–betegség:</p> <p>Orvosnál</p> <p>Gyakori betegségek</p> <p>Gyógyszer, gyógymód</p> <p>Egészségügyi személyzet</p> <p>Szabadidő, hobbi:</p> <p>Tevékenységek</p> <p>Sportágak</p> <p>Sport és egészség</p>		

<p>B. <i>Társadalmi élet</i></p> <p>C. <i>Iskola, képzés, hivatás</i></p> <p>Iskolaépület</p> <p>Iskolai mindennapok</p> <p>Foglalkozások, hozzájuk kapcsolódó tevékenységek, szerszámok, eszközök</p> <p>D. <i>Gazdaság, technika, környezet</i></p> <p>Lakóhely és közvetlen környezete</p> <p>A mindennapi élet infrastruktúrája:</p> <p>Közlekedés: járművek, útleírások</p> <p>Állatvédelem</p> <p>E. <i>Politika és társadalom</i></p> <p>Szabályok állítása és betartása: házirend, az osztályközösség szabályai</p>	
Fogalmak	Iskola, szabadidős tevékenység, napirend, foglalkozás, lakás, lakókörnyezet, közlekedés, jármű, vásárlás, egészség, betegség, gyógyszer, állatok élettere, gondozása.
Javasolt tevékenységek	Feladatokat, utasításokat összefoglalni, adott esetben továbbadni. A számítógép és a világháló német nyelvű programjait használni. Rövid német nyelvű tartalmak/kijelentések értelmét magyarra fordítani. Magyar nyelvű kijelentések értelmét megtartva németül összefoglalni.

Témakör	Ismeretek a nyelvről	Javasolt óraszám: 10
Tanulási eredmények	<p>A szófajok biztos felismerése szövegkörnyezetben kérdőszavak segítségével.</p> <p>Különböző időben végbemenő cselekvések, történések megkülönböztetése.</p> <p>A főnév nemének, számának, eseteinek megnevezései, azok megtanulása. Lokális előjárósók és gyakorlati alkalmazásuk. a legalapvetőbb tárgy- és részes esettel álló előjárósók megtanulása és alkalmazásuk.</p> <p>A német irodalmi nyelv követelményeinek megfelelő kiejtés és hangsúlyozás.</p> <p>Az alapvető helyesírási szabályok megismerése főleg a hangtani és szófajtani ismeretek elsajátításához kapcsolódóan.</p> <p>A megismert helyesírási esetek felismerése és tudatos alkalmazása az írott szöveg megértési és alkotási folyamatában; az önkontroll és önálló szövegjavítás fokozatos kialakítása irányítással.</p> <p>Törekvés a mindennapi írásbeli alkotásokban az igényes helyesírásra.</p> <p>Hibajavítási gyakorlatok segédeszközök használatával.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Gyakran előforduló alaktani szerkezeteket képezni és következetesen jól használni.</p> <p>A tanórán gyakran előforduló egyszerű mondattani szerkezeteket következetesen jól alkalmazni.</p> <p>A német nyelv standard változatában tanult szókészletét érezhető akcentusa mellett helyes hanglejtéssel kiejteni.</p> <p>Ismert szavakat, szerkezeteket helyesen leírni.</p> <p>Rövid saját szövegeket kielégítő biztonsággal leírni.</p>		

A legfontosabb írásjeleket túlnyomórészt helyesen alkalmazni.

Szó- és mondattan

Szófajok:

Általános áttekintés, csoportosítás

Ige:

Ragozás jelenidőben, tőhangzóváltozás

Igekötős igék (elváló, nem elváló)

Igeidők (Präsens, Perfekt)

Igék szótári alakjai

Igemódok: kijelentő -, felszólító mód

Főnév:

Neme: jelentés, ill. végződés alapján > hímnem, nőnem, semleges nem

Száma: egyesszám, többes számú alakok

Esetei: alany, tárgy, részes, birtokos szerkezet tulajdonnevekkel

Névelő:

Fajtái: határozott, határozatlan

Előjárószo:

időhatározói előjárószo

helyviszonyt kifejező előjárószo

tárgy és részes esettel álló előjárószo

Számnév

Fajtái: tőszámnevek, sorszámnevek, keltezés, idő kifejezése

Névmás:

Fajtái: személyes, kérdő, birtokos, tagadó

Határozószo:

Fajtái: hely-, idő- és módhatározók

Mondattan:

Mondatfajták:

Kijelentő-, kérdő-, felszólító mondatok

Helyesírás, központosítás:

Az írott nyelv normái, az írásjelek helyes használata.

<p>Fogalmak</p>	<p>Szófaj, igeidő, lokális előjárószo, főnév, nyelvtani nem, hímnem, nőnem, semlegesnem, többes szám, alanyeset, tárgyeset, részes eset, Hanglejtés, akcentus, nyelvi standard. Nyelvtani szerkezet, idézőjel, gondolatjel, hosszú magánhangzó, kettős hangzó, ß-ss, Umlaut, Dehnungs-h.</p>
<p>Javasolt tevékenységek</p>	<p>Hiányos szöveg, táblázat. Szókereső. Hibakereső. Mondatalkotás szavakból. Tollbamondás különböző fajtái. Rejtvények különböző fajtái. Igaz- hamis állítások. Mondattranszformációk. Multiple Choice Kígyószöveg. Memóriajáték. Donimó. Labirintusjáték.</p>

	Szókártyák. Online nyelvtani feladatok. Mnemotechnikák.
--	---

Témakör	Irodalmi kultúra	Javasolt óraszám: 17
Tanulási eredmények	<p>A magyarországi német és német irodalomból vett alkotások olvasása, rímes versek megtanulása. Rövid terjedelmű epikai művek és modern mesék, mondák, képregények elolvasása. Az olvasás mint műélvezet megtapasztalása, az olvasás iránti igény kialakulása. Egyszerű összefüggések felismerése, a tartalom összefoglalása. Rövid mesék, mondák, hazudós történetek dramatizálása.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Rövid terjedelmű epikai és lírai műveket tanári segédlettel, ill. önállóan olvasni, tartalmukat összefoglalni és műfajukat (pl. mese, monda) megnevezni. A szereplőket jellemezni. A hazai német irodalomból vett, a korosztálynak megfelelő, rövid terjedelmű műköltészeti és népköltészeti alkotásokat elolvasni, tartalmukat megérteni és összefoglalni. Az irodalmi szövegek lényegét megérteni. Tartalmukat röviden összefoglalni. A műfajokat (mese, monda, hazudós történet) megnevezni és röviden jellemezni. A jót és a rosszat, az igazságot és az igazságosságot irodalmi és közműveltségi szövegekben felismerni. Rövid véleményt az élmények és olvasmányok hatásáról megfogalmazni.</p> <p>Műfajok: Vers, párbeszédes szövegek, jelenetek (pl. ünnepekhez kapcsolódó jelenetek, feldolgozott mesék, mese, monda, képregény).</p> <p>Műfaji sajátosságok: A költői nyelv (ritmus, rím, versszak, refrén) A mese műfaji jellemzői. A monda műfaji jellemzői. A mese és monda összehasonlítása. Cselekmény, helyszín, szereplő, leírás, párbeszéd, jellemzés. Cselekményt alkotó elemek, fordulatok, a mű kezdete és befejezése. Dramatizálás: szöveg és mozgás, szerep, szereplők kapcsolata.</p> <p>Német és magyarországi német szerzők versei. <i>Szerzők például: Josef Guggenmos, James Krüss, Hans Manz, Martin Auer, Mira Lobe, Josef Michaelis, Valeria Koch, Josef Mikonya</i> http://lehrbuch.udpi.hu/text-und-deutung/2014-06-22-13-05-27/kindergedichte</p> <p>Mesék: <i>Grimm: Kinder- und Hausmärchen</i> http://www.udpi.hu/tamop/pdf/Ungarndeutsche_Literatur/Ungarndeutsche_literatur_textsammlung.pdf http://bibliothek.hu/hu/2019/04/kinderreime-und-spruche-aus-werischwar/</p> <p>Mondák: Der überlistete Teufel (In: Herger Ede: <i>Der Teufelsgipfel</i>)</p>		

http://www.udpi.hu/tamop/pdf/Ungarndeutsche_Literatur/Ungarndeutsche_literatur_textsammlung.pdf

Ifjúsági regények (példák):

Mira Lobe: Das kleine Ich-bin-ich

Janosch: Tiger und Bär im Straßenverkehr

Luis Murschetz: Der Maulwurf Grabowski

Magyarországi német szerzők gyermekversei, meséi, elbeszélései (példák)

Edina Rieder-Erdőfy: Kinderstimmen

Igele-Bigele (Gyermekantológia)

Michélsz József: Zauberhut

Josef Mikonya: Nichtsbrot

Fogalmak	Mesetipológia, szereplő, helyszín, tanulság, színház, előadás, díszlet, értékrend, konfliktuskezelés, igazságosság.
Javasolt tevékenységek	Modern műfajokat: meséket, képregényeket, comic-okat elolvasni. Kreatív írást használni. Mese alapján képregényt készíteni. Rövid történeteket dramatizálni. Német nyelvű színházi előadás megtekintése élőben vagy filmen.

A továbbhaladás feltételei (minimum követelmények):

A tanulók tudjanak:

- Egyszerű kívánságokat, kéréseket kifejezni, megfogalmazni
- Egyszerű utasításokat adni, felszólítani
- Ismert témákban párbeszédet folytatni
- Olvasott szöveg tartalmát röviden elmesélni, képekről, dolgokról röviden beszélni
- Megfelelő szó - és mondathangsúllyal tartalmilag tagoltan olvasni és a szöveghez kérdéseket feltenni
- Utasításokat megérteni
- Meghívót, karácsonyi - húsvéti lapot írni
- Írásban bemutatkozni, rövid levelet írni
- Megtörtént dolgokról, észrevételekről 3-4 egyszerű mondatot írni
- Az alany-, tárgy- és részes esetet az erős főnevekkel mondatban alkalmazni – az elöljárószók után is
- Az igék Präsens alakjának alkalmazása
- Egyszerű melléknevek fokozása (Positiv és Komparativ)
- Személyes, birtokos és egyszerű kérdő névmások ismerete
- Két vers, 4 dal és 10 közmondás ismerete

6. évfolyam

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegértés	Javasolt óraszám: 15
Tanulási eredmények	Aktív részvétel különféle kommunikációs helyzetekben. Alkalmazkodás a beszédhelyzethez, a kommunikációs célhoz, a kommunikációs helyzet (tér, idő és résztvevői szerepek–kontextus) megfigyelése, megnevezése. A közlési szándéknak megfelelő szókincs, kiejtés (hangsúly, tempó,	

	<p>hangerő stb.), valamint nem nyelvi jelek alkalmazása. A beszédpartner közlésének, viselkedésének megfigyelése, értelmezése. A hallás utáni szövegértés gyakorlatának kialakítása.</p>
Fejlesztési feladatok/Ismeretek	
<p>Biztonságosan eligazodni a hétköznapi kommunikációs helyzetekben, a közlést egyszerű, érthető mondatokban kifejezni. Ismert irodalmi és közismereti szövegeket folyamatosan, kifejezően olvasni, megérteni, röviden összefoglalni. A kommunikáció különböző formáit használni: kérdésfeltevés, válaszadás, véleménynyilvánítás. A szöveg vagy egy bekezdés lényegi információtartalmát megnevezni. A nem lineáris szöveg lényegi elemeit leírni. Az elemi udvariassági formákat használni, a nem nyelvi kifejezőeszközöket különböző beszédhelyzetekben helyesen használni. Képeket és szemléltető anyagokat egyszerű nyelvi kifejezőeszközökkel leírni; Az osztályban rövid beszámolót és interjút készíteni. Párbeszédes kommunikációs helyzetekben egyetértést, bizonytalanságot, elutasítást megfelelő nyelvi eszközökkel kifejezni. Rövid német és magyar nyelvű tartalmak lényegi elemeit a másik nyelven megnevezni.</p>	
Fogalmak	<p>Beszédhelyzet, kommunikációs folyamat, szövegtípus, bekezdés, szemléltetés, illusztráció, lényegkiemelés, hallás utáni szövegértés.</p>
Javasolt tevékenységek	<p>A szövegre vonatkozó igaz és hamis állításokat megkülönböztetni és a szöveg alapján alátámasztani. A szöveget tartalmi és formai jegyei alapján összefüggő egységekre bontani. Lineáris szöveg cselekményéhez kapcsolódó egyéni véleményt irányított kérdések segítségével megfogalmazni. Egyes információk (adott szövegben, szövegek, illetve a szöveg és az azt kísérő szemléltetőanyagok) között tartalmi kapcsolatot találni és azt indokolni. Irányított feladatok segítségével egyszerűsített ismeretterjesztő szöveget értelmezni.</p>

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegalkotás	Javasolt óraszám: 25
Tanulási eredmények	<p>A kommunikációs célnak, helyzetnek és résztvevői szerepeknek megfelelő beszédhelyzetek létrehozása. Tanult szövegek szöveghű és kifejező tolmácsolása. Egyszerű szerkezetű szöveg önálló elkészítése. Néhány internetes szövegtípus formai és tartalmi jellemzőinek megfigyelése, szövegalkotás az internetes műfajokban (pl. e-mail). Személyes élmények, vélemény megfogalmazása, előadása.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>További szövegalkotási eljárások megismertetése, alkalmazásának segítése. Digitális kompetencia fejlesztése. Rendezett, jól olvasható írást alkalmazni. Tollbamondás után a helyesírási szabályok betartásával írni. Megadott szerkezeti jellemzőkkel és egyszerű nyelvi kifejezőeszközökkel, a helyzetnek megfelelő szöveget alkotni.</p>		

Adott témát egyszerű nyelvi eszközökkel a lényegi elemek említésével összefoglalni. Rövid német és magyar nyelvi fordulatokat önállóan ill. szótár segítségével a másik nyelvre fordítani.	
Fogalmak	Kommunikációs helyzet, reakció, interakció, párbeszéd, véleményalkotás, e-mail.
Javasolt tevékenységek	A szöveg tartalmát visszaadni. Lírai, epikus és dramatikus szövegeket előadni; Meadott szempontok alapján szöveget alkotni (e-mail, plakát, hirdetés). Párbeszédet megfogalmazni, előadni (pl.: telefonbeszélgetés). Saját véleményt ismertetni. Szerepet alakítani. A szöveget kiegészíteni, átalakítani vagy tovább gondolni (pl. megkezdett történetet folytatni és befejezni). Családi történetek gyűjtése, mesélése a nagyszülők, dédszülők gyermekkorából. A megismert családi történetek megosztása. A fonó, a kukoricafosztó vagy egyéb a társas munka szokásainak dramatikus feldolgozása a kapcsolódó játékok felelevenítése, meséléssel, közös énekléssel. A helyi hagyományok megismerése krónikaírással.

Témakör	A tanulási képesség fejlesztése	Javasolt óraszám:5
Tanulási eredmények	<p>A hatékony tanuláshoz szükséges tudás megszerzésének és feldolgozásának csoportos és egyéni technikái. Tanulási módok, stratégiák. Különböző típusú szövegek feldolgozása. Koncentrációs memóriagyakorlatok, szöveg tanulási technikák bővítése. Vázlatkészítés irányítással, tanulás, összefoglalás vázlat segítségével. Lényegkiemelés technikájának megismerése, alkalmazása. Kulturált könyvtár- és internethasználat. Prezentációs technikák alkalmazása.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Szótárfüzetet vezetni és használni. Szótanulási segédleteket/ módszereket irányítással/ útmutatással alkalmazni. Kétnyelvű szótárakat irányítással/útmutatással alkalmazni. A szókincset a tanult technikákkal önállóan gyakorolni. A nyomtatott médiát szókincsbővítésre (pl. kétnyelvű szótár) használni. Hallott egyszerű szövegből többszöri meghallgatás után az alapinformációkat megérteni. Írott szövegben a feladat elvárásai szerint információt megtalálni. egyszerűbb szöveg lényegi elemeit kijelölni. Információkat egymásra vonatkozó egyszerű mondatokkal ismertetni. A gyakorolt prezentációs technikákat a feladatnak megfelelően alkalmazni.</p>		
Fogalmak	Szöveggörnyezet, információhordozó, szövegértés, lényegkiemelés, prezentáció, koncentrációs gyakorlat, gondolatterkép, vázlat.	
Javasolt	Szótárfüzetet vezetni és használni.	

tevékenységek	<p>Kétnyelvű szótárakat alkalmazni. Szavak jelentését a szöveggörnyezetből kitalálni; A szókinccs egyes szavait a közös alapszóhoz tartozó szócsaládhoz hozzárendelni. Írott és halott szöveghez kapcsolódó szövegértési feladatok. Lényegkiemelés. Rajzos vázlat, mindmap készítése. Prezentációt, plakátot készíteni. Memorizálást segítő módszerek. Koncentrációt fejlesztő gyakorlatok.</p>
----------------------	---

Témakör	Anyanyelvi kultúra	Javasolt óraszám:93
Tanulási eredmények	<p>A korosztálynak megfelelő tájékozottság a témakör és a résztémák kapcsán. A tanórán használt, a tárgyalt témákban a korábbinál bővebb szókinccsel, nagyobb számú alaktani és mondattani szerkezetet következetesen és jól alkalmazni. Az ismeretek közlése mondatmodellek segítségével. Kommunikációs szituációkban viszonylagos biztonsággal részt venni. Különböző szituatív helyzetekben szót kérni, a beszéd jogát másnak átadni. A nyelvi udvariassági szabályokat alkalmazni. A témához kapcsolódó érzéseket nyelvi eszközökkel kifejezésre juttatni. A szókinccs aktivizálása adekvát helyzetekben kevés külső segítséggel.</p>	

Fejlesztési feladatok/Ismeretek

Szókinccs és ismeretek elsajátíttatása és mélyítése a tanulók mindennapjaihoz kapcsolódó témakörök alapján.
 A szókinccs fejlesztése és az új ismeretek feldolgozása.
 Alapvető kommunikációs szituációkban viszonylagos biztonsággal részt venni és tananyagot feldolgozni.
 Véleménynyilvánítás – aktív részvétel a közös munkában.
 Nyelvhasználati kompetenciáját az általános udvariassági szabályokhoz igazítva alkalmazni.

A. Személyes életvitel
 Napi tevékenységek:
 Napirend
 Családi élet – a felmenő családtagok, rokonsághoz tartozó személyek életének időbeni behatárolása, családi időszalag készítése
 A családon belüli munkamegosztás
 A gazdálkodó ember legfontosabb munkái
 Szabadidő, hobbi:
 Tevékenységek
 Szabadidő hasznos eltöltése
 Sport és egészség

B. Társadalmi élet

C. Iskola, képzés, hivatás

<p>Iskolai mindennapok A tanítás formái, folyamata Szabályok, tanulói jogok D. <i>Gazdaság, technika, környezet</i> Lakóhely és közvetlen környezete- a közvetlen környezet értékeinek feltárása páros vagy csoportmunkában A mindennapi élet infrastruktúrája: A magyarok és a magyarországi nemzetiségek házáinak külső jellegzetességei, táji különbségei A szoba berendezése, bútorzata Közlekedés: járművek, útleírások E. <i>Politika és társadalom</i> Szabályok állítása és betartása: házirend, az osztályközösség szabályai</p>	
Fogalmak	Iskola, szabadidős tevékenység, napirend, foglalkozás, lakás, lakókörnyezet, közlekedés, jármű, vásárlás, egészség, betegség, gyógyszer, állatok élettere, gondozása.
Javasolt tevékenységek	Feladatokat, utasításokat összefoglalni, adott esetben továbbadni. A számítógép és a világháló német nyelvű programjait használni. Rövid német nyelvű tartalmak/kijelentések értelmét magyarra fordítani. Magyar nyelvű kijelentések értelmét megtartva németül összefoglalni.

Témakör	Ismeretek a nyelvről	Javasolt óraszám: 15
Tanulási eredmények	<p>A szófajok biztos felismerése szöveggörnyezetben kérdőszavak segítségével. Különböző időben végbemenő cselekvések, történések megkülönböztetése. Az igeidők helyes használata beszédben és írásban. A főnév nemének, számának, eseteinek megnevezései, azok megtanulása és használata beszédben és írásban. Lokális előjárósók gyakorlati alkalmazása. A német irodalmi nyelv követelményeinek megfelelő kiejtés és hangsúlyozás. Az alapvető helyesírási szabályok megismerése főleg a hangtani és szófajtani ismeretek elsajátításához kapcsolódóan. A megismert helyesírási esetek felismerése és tudatos alkalmazása az írott szöveg megértési és alkotási folyamatában, önkontroll. Törekvés a mindennapi írásbeli alkotásokban az igényes helyesírásra. Hibajavítási gyakorlatok segédeszközök használatával.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Gyakran előforduló alaktani szerkezeteket képezni és következetesen jól használni. A tanórán gyakran előforduló egyszerű mondattani szerkezeteket következetesen jól alkalmazni. A német nyelv standard változatában tanult szókészletét érezhető akcentusa mellett hibátlanul és helyes hanglejtéssel kiejteni. Ismert szavakat, szerkezeteket helyesen leírni. Rövid saját szövegeket kielégítő biztonsággal leírni.</p>		

A legfontosabb írásjeleket túlnyomórészt helyesen alkalmazni.

Szó- és mondattan

Szófajok:

Általános áttekintés, csoportosítás

Ige:

Igekötős igék (elváló, nem elváló)
Visszaható igék
Igeidők (Präsens, Präteritum, Perfekt)
Igék szótári alakjai
Igemódok: kijelentő -, felszólító mód
Cselekvő és szenvedő szerkezetek

Főnév:

Neme: jelentés, ill. végződés alapján > hímnem, nőnem, semleges nem
Száma: egyesszám, többes számú alakok
Esetei: alany, tárgy, részes,

Névelő:

Fajtái: határozott, határozatlan

Elöljárószó:

időhatározói elöljárószó
helyviszonyt kifejező elöljárószó
tárgy és részes esettel álló elöljárószó

Számnév

Fajtái: évszámok, sorszámnevek,

Névmás:

Fajtái: birtokos, tagadó, visszaható

Határozószó:

Fajtái: hely-, idő- és módhatározók

Mondattan:

Mondatfajták:
Kijelentő-, kérdő-, felszólító-,

Helyesírás, központosítás:

Az írott nyelv normái, az írásjelek helyes használata.

Fogalmak	Szófaj, igeidő, lokális elöljárószó, főnév, nyelvtani nem, hímnem, nőnem, semlegesnem, többes szám, alanyeset, tárgyeset, részes eset, birtokos eset. Hanglejtés, akcentus, nyelvi standard. Nyelvtani szerkezet, idézőjel, gondolatjel, hosszú magánhangzó, kettős hangzó, ß–ss, Umlaut, Dehnungs–h.
Javasolt tevékenységek	Hiányos szöveg, táblázat. Szókereső. Hibakereső. Mondatalkotás szavakból. Tollbamondás különböző fajtái. Rejtvények különböző fajtái. Igaz- hamis állítások. Mondattranszformációk. Multiple Choice Kígyószöveg. Memóriajáték.

	Donimó. Labirintusjáték. Szókártyák. Online nyelvtani feladatok. Mnemotechnikák.
--	--

Témakör	Irodalmi kultúra	Javasolt óraszám: 17
Tanulási eredmények	A magyarországi német és német irodalomból vett alkotások olvasása, rímes versek megtanulása. Rövid terjedelmű epikai művek és modern mesék, mondák, képregények és egy ifjúsági regény elolvasása. Az olvasás mint műélvezet megtapasztalása, az olvasás iránti igény kialakulása. Egyszerű összefüggések felismerése, a tartalom összefoglalása. Rövid mesék, mondák, hazudós történetek dramatizálása.	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Rövid terjedelmű epikai és lírai műveket tanári segédlettel, ill. önállóan olvasni, tartalmukat összefoglalni és műfajukat (pl. mese, monda) megnevezni. A szereplőket jellemezni. A hazai német irodalomból vett, a korosztálynak megfelelő, rövid terjedelmű műköltészeti és népköltészeti alkotásokat elolvasni, tartalmukat megérteni és összefoglalni. Az ünnepkörökhöz kapcsolódó köszöntők, színjátékszerű szokások Az irodalmi szövegek lényegét megérteni. Tartalmukat röviden összefoglalni. A műfajokat (mese, monda, hazudós történet) megnevezni és röviden jellemezni. A jót és a rosszat, az igazságot és az igazságosságot irodalmi és közműveltségi szövegekben felismerni. Rövid véleményt az élmények és olvasmányok hatásáról megfogalmazni.</p> <p>Műfajok: Vers, anekdota, párbeszédés szövegek, jelenetek (pl. ünnepekhez kapcsolódó jelenetek, feldolgozott mesék, mese, monda, képregény).</p> <p>Műfaji sajátosságok: A költői nyelv (ritmus, rím, versszak, refrén) Cselekmény, helyszín, szereplő, leírás, párbeszéd, jellemzés. Cselekményt alkotó elemek, fordulatok, a mű kezdete és befejezése. Dramatizálás: szöveg és mozgás, szerep, szereplők kapcsolata.</p> <p>Német és magyarországi német szerzők versei. <i>Szerzők például: Josef Guggenmos, James Krüss, Hans Manz, Martin Auer, Mira Lobe, Josef Michaelis, Valeria Koch, Josef Mikonya, Christine Nöstlinger</i> http://lehrbuch.udpi.hu/text-und-deutung/2014-06-22-13-05-27/kindergedichte</p> <p>Mesék: <i>Grimm: Kinder- und Hausmärchen</i> http://www.udpi.hu/tamop/pdf/Ungarndeutsche_Literatur/Ungarndeutsche_literatur_textsammlung.pdf http://bibliothek.hu/hu/2019/04/kinderreime-und-spruche-aus-werischwar/</p> <p>Mondák: Barbara (in: Der schlaue Bergmannsknappe) <i>Otfried Preußler: Krabat</i> (Megfilmesített monda)</p>		

http://www.udpi.hu/tamop/pdf/Ungarndeutsche_Literatur/Ungarndeutsche_literatur_textsammlung.pdf

Ifjúsági regények (példák):

Heinrich Helme: Freunde

Leo Lionni: Swimmy

Magyarországi német szerzők gyermekversei, meséi, elbeszélései (példák)

Michelisz József: Zauberhut

Josef Mikonya: Wie du mir, so ich dir

Koch Valéria: Időfa

Arnold Krisztina: Wolki und ihre Freunde

Fogalmak	Mesetipológia, szereplő, helyszín, tanulság, színház, előadás, díszlet, értékrend, konfliktuskezelés, igazságosság.
Javasolt tevékenységek	Modern műfajokat: meséket, képregényeket, comic-okat elolvasni. Kreatív írást használni. Mese alapján képregényt készíteni. Rövid történeteket dramatizálni. Német nyelvű színházi előadás megtekintése élőben vagy filmen.

Minimumkövetelmények:

A tanulók tudjanak:

- ismert témában rövid párbeszédet folytatni
- ismert szövegeket megfelelő szó - és mondathangsúllyal tartalmilag tagoltan olvasni
- az ismert szöveghez kérdéseket feltenni
- kérdések megválaszolásával a szövegértésről számot adni
- szóban és írásban személyeket jellemezni
- a levélformák betartásával személyes levelet és e-mailt írni
- a mondatban a tárgy és részes esetet használni
- a „viel, man, es” határozatlan névmásokat használni
- jelen időben és Perfektben igét ragozni
- a tanult igeidőkben elváló és nem elváló igekötős igéket alkalmazni
- jelen időben helyesen használni a módbeli segédigéket
- a melléknév fokozását ismerni, az összehasonlítást „als” és „wie” kötőszókkal alkalmazni
- tárgy és részes esetű egyszerű kérdő névmásokat használni
- bővített mondatokat képezni összetett állítmánnyal
- ismeretlen képről önállóan 6-8 mondatot mesélni
- megadott témáról önállóan 2-3 percet folyamatosan beszélni
- véleményt kifejezni és véleményét indokolni
- javaslatot tenni, azt elfogadni illetve elutasítani
- útbaigazítást adni
- engedélyt kérni

7–8. évfolyam

E szakaszban a fő cél a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben a már

megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, azaz megerősítése, bővítése és finomítása, a nyelvről tanult ismeretek mélyítése, a nyelv szerkezetének, változó egységeinek megfigyelése mondat- és szövegépítő eljárásokkal.

Az olvasásnak és írásnak, a szövegértésnek és szövegalkotásnak ekkorra már többnek kell lennie számukra merő technikai gyakorlatnál vagy egyszerű kódoló–dekódoló eljárásnál. Érteniük kell, hogy az irodalom olyan üzenet, amelyet elődeink és a művészek örökítettek ránk, s amely üzenetnek a megfejtése és életünkbe építése a mi dolgunk.

A 7–8. évfolyamon számos képesség területén meghatározható, hogy milyen szintet kell elérniük a tanulóknak. Ezekben az évfolyamokon a tanuló beszédében már nemcsak megfelelően artikulál, hanem kiejtésével közlő szándékát is jól tükrözi, továbbá a mondat – és szövegfonetikai eszközöket is megfelelően alkalmazza. Már nemcsak összefoglalni tudja az olvasottakat, hanem véleményt is tud alkotni róla. A beszédhelyzethez való alkalmazkodáson kívül különféle kommunikációs technikákat is képes alkalmazni.

A tanulási képesség területén a tanuló már nemcsak használni képes a vázlatot, hanem ő maga is képes az önálló vázlatkészítésre. Irodalmi ismeretei bővülnek a különböző műfajokról. Erkölcsi ítéloképességének fejlettsége alapján már nemcsak a tetszésnyilvánításra és az eltérő vélemény tiszteletére képes, hanem érti az ízlés néhány kontextuális összefüggését. Ismeri a média működésének, társadalmi hatásainak alapvető összefüggéseit.

A témakörök szerinti óraszámok évfolyamokra lebontva:

Themenkreise	Insgesamt	7.Klasse	8.Klasse
Verstehen	20	10	10
Gestaltung	40+20	30	30
Entwicklung der Lernkompetenz	15	8	7
Landeskunde	160+16	88	88
Sprachrichtigkeit	20	11	9
Literatur	41+8	23	26
Insgesamt	340	170	170

7.évfolyam

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegértés	Javasolt óraszám: 10
Tanulási eredmények	<p>A kulturált véleménynyilvánítás alapelveinek tudatosítása, különféle beszédhelyzetek sémáinak megismerttetése.</p> <p>A szövegfeldolgozási módok mélyítése, bővítése, szövegfajtáknak megfelelő alkalmazása.</p> <p>A megismert szövegfeldolgozási módok gyakorlása, újabb technikák megismerése, azok gyakorlatban történő alkalmazása. Az olvasott szöveg tartalmának és az azt kiegészítő képek, ábrák</p>	

	<p>összefüggéseinek felfedezése, értelmezése. Adatkeresés technikáinak megismerése.</p> <p>A különböző gyakorlati szövegfajták jellemző sajátosságok felismerése, megnevezése. A szövegben szereplő összefüggéseket felismerése, megnevezése.</p> <p>Ábra, rajz, illusztráció mondanivalójának megfogalmazása.</p>
Fejlesztési feladatok/Ismeretek	
	<p>Különböző kommunikációs folyamatokba bekapcsolódni, saját véleményt kifejezni, azt indokokkal alátámasztani.</p> <p>Ismert és ismeretlen irodalmi és közismereti szövegeket némán és hangosan, kifejezően olvasni; a szövegek tartalmát összefoglalni.</p> <p>Hallott szöveget reprodukálni, felkészülés után átélt eseményekről élménybeszámolót tartani.</p> <p>Saját véleményt megfogalmazni; adott szempont szerint a szöveg információtartalmát vagy egy bekezdés alap gondolatát megnevezni.</p> <p>A szövegfajtát és a nem lineáris szöveg fajtáját megnevezni.</p> <p>A szöveg vagy egy bekezdés lényegi információtartalmát megnevezni és a feladat elvárásainak megfelelően, ill. a problémafelvetés fényében alkalmazni.</p> <p>Képeket és szemléltető anyagokat egyszerű nyelvi kifejezőeszközökkel kifejezően leírni.</p> <p>Lírai, elbeszélő és dramatikus szövegeket előadni.</p> <p>Szerepeket megformálni, a testbeszéd és a szöveg összhangját megteremteni.</p> <p>Párbeszédes kommunikációs helyzetekben mások szóbeli megnyilatkozásait összefoglalni.</p> <p>Német és magyar nyelvű tartalmak lényegi elemeit a másik nyelven összefoglalni, önállóan, ill. szótár segítségével a másik nyelvre fordítani.</p>
Fogalmak	Információtartalom, következtetés, szövegtípus, ábra, diagram, rajz, összefüggés.
Javasolt tevékenységek	<p>A szövegre vonatkozó igaz és hamis állításokat megkülönböztetni és a szöveg alapján alátámasztani.</p> <p>A szöveget tartalmi és formai jegyei alapján összefüggő egységekre bontani.</p> <p>A lényegi megállapításokat kiemelni és azokkal kapcsolatban véleményt mondani.</p> <p>Érdekes eseményekről beszámolni, interjú készíteni.</p> <p>Szépirodalmi szövegeket előadni;</p> <p>Irányított feladatok segítségével egyszerűsített ismeretterjesztő szöveget értelmezni. Képeket és szemléltető anyagokat egyszerű nyelvi kifejezőeszközökkel kifejezően leírni.</p> <p>Lírai, elbeszélő és dramatikus szövegeket előadni.</p> <p>Szerepeket megformálni, a testbeszéd és a szöveg összhangját megteremteni.</p>

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegalkotás	Javasolt óraszám: 30
Tanulási eredmények	<p>A kommunikációs célnak megfelelő szövegek alkotása szóban és írásban.</p> <p>Néhány tömegkommunikációs műfajban való kreatív szövegalkotás (interjú, riport, hír).</p> <p>Egy történet vagy cselekmény különböző szemszögből történő megfogalmazása.</p>	

	Pro és kontra érvek előzetesen gyűjtött nyelvi eszközökkel történő megfogalmazása.
Fejlesztési feladatok/Ismeretek	
<p>Olvasható, esztétikus és strukturált írásmódot használni a nyelvtani, helyesírási és nyelvhelyességi ismeretek alkalmazásával.</p> <p>Megadott szerkezeti jellemzőkkel és egyszerű nyelvi kifejezőeszközökkel informális és formalizált szöveget alkotni.</p> <p>A téma, az események hasonlóságait, különbségeit és összefüggéseit felismerni és megfelelő nyelvi eszközökkel megfogalmazni.</p> <p>Önálló szöveget alkotni a szövegfajta jellemzőinek figyelembevételével.</p> <p>Egyszerűbb német és magyar szövegeket szótár segítségével a másik nyelvre fordítani.</p>	
Fogalmak	Nézőpont, szövegfajta, érv, interjú, hír, riport.
Javasolt tevékenységek	<p>A szöveg tartalmát és a benne rejlő információkat visszaadni.</p> <p>Lírai, epikus és dramatikus szövegeket előadni.</p> <p>Informális és formalizált írott szöveget alkotni.</p> <p>Párbeszédet folytatni.</p> <p>Elbeszélő szövegből párbeszédet alkotni.</p> <p>Saját véleményt ismertetni.</p> <p>Szerepet alakítani.</p> <p>A szöveget kiegészíteni, átalakítani vagy tovább gondolni (pl. megkezdett történetet folytatni és befejezni).</p>

Témakör	A tanulási képesség fejlesztése	Javasolt óraszám: 8
Tanulási eredmények	<p>Az önálló, hatékony tanulás képességének fejlesztése.</p> <p>A tanulás szerepe és módjai.</p> <p>Egyszerű tanulási módok, stratégiák.</p> <p>Különböző szövegfeldolgozási módok ismerete.</p> <p>Koncentrációt fejlesztő játékok, gyakorlatok.</p> <p>Különböző olvasási technikák.</p> <p>Önálló vázlatkészítés, tanulás, összefoglalás vázlat segítségével.</p> <p>Kulcsinformációk kiemelése olvasott szövegben.</p> <p>Gondolatterkép készítése az olvasott szöveghez, a tárgyalt témakörhöz.</p> <p>Különböző információhordozók használata, prezentáció összeállítása, bemutatása.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Szótanulási segédleteket/ módszereket készíteni, használni.</p> <p>Kétnyelvű szótárakat önállóan alkalmazni.</p> <p>A szavak jelentésére a szöveggörnyezet alapján önállóan következtetni, a szókincs egyes szavait útmutatással szócsaládhoz hozzárendelni.</p> <p>A nyomtatott médiát szókincsbővítésre, fogalmazások elkészítésénél megközelítőleg önállóan használni.</p> <p>Hallott egyszerű szövegből az alapinformációkat megérteni.</p> <p>Különböző olvasási technikákat (globális, szelektív és részletes) alkalmazni.</p> <p>A szöveg feldolgozása során jelölési technikákat (pl. optikai jelölés) alkalmazni, a kulcsszavakat kiemelni.</p> <p>Információkat egymásra vonatkozó összetett mondatokkal is ismertetni.</p>		

ismert prezentációs technikákat a feladatnak és a célcsoportnak megfelelően alkalmazni.	
Fogalmak	
Javasolt tevékenységek	<p>Szókártyát, memóriát, dominót, rajzot szótanuláshoz készíteni/használni.</p> <p>Szótárhasználat önálló szövegalkotásnál.</p> <p>Hallás utáni szövegértés.</p> <p>Olvasás utáni szövegértés.</p> <p>Lényegkiemelési technikák.</p> <p>Egy témáról vázlatpontok alapján beszélni.</p> <p>Rajzos vázlat, mindmap készíteni.</p> <p>Mnemotchnikák.</p> <p>Prezentációt, plakátot készíteni.</p> <p>Memorizálást segítő módszerek.</p> <p>Koncentrációt fejlesztő gyakorlatok.</p>

Témakör	Anyanyelvi kultúra	Javasolt óraszám: 88
Tanulási eredmények	<p>A korosztálynak megfelelő tájékozottság a témakör és a résztémák kapcsán, az ismeretek közlése mondatmodellek segítségével, a szókincs elsajátítása és feldolgozása.</p> <p>Különböző módon, csatornán információhoz jutás.</p> <p>Nyelvi kommunikációs szituációkban megfelelő nyelvi eszközök alkalmazása, a beszélgetőpartner megnyilvánulásaira adekvát formában reagálás.</p> <p>Az előző képzési szakaszok témaköreinek ciklikus bővítése.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>A tanórán gyakran előforduló német alaktani és mondattani szerkezeteket következetesen helyesen, azok összefüggéseit és funkcióját felismerni.</p> <p>Szokásos tanórai helyzeteken kívül, az iskolai hétköznapiakban is feltalálni és megértetni magát.</p> <p>A tanórán és a hétköznapi élet egyes területein megfelelő szókinccset és nyelvi kifejezőeszközöket, szófordulatokat és körülírásokat használni.</p> <p>Megfelelő nyelvi eszközökkel a beszélő és a hallgató szerepét változtatni.</p> <p>Nyelvhasználati kompetenciáját az általános udvariassági szabályokhoz igazítva különböző helyzetekben és kielégítő nyelvi kifejezőeszközökkel alkalmazni.</p> <p><i>A. Személyes életvitel</i></p> <p>Szociális kapcsolatok: Barátok, csoportok Szabadidő, hobbi, sport: Tevékenységek, élmények Sportágak Sport és egészség Felszerelés, sporteszközök</p> <p><i>B. Társadalmi élet</i></p> <p>Étkezés: Táplálkozási szokások Egészséges életmód Ünnepek, ünnepnapok:</p>		

<p>Tevékenységek, kellékek</p> <p><i>C. Iskola, képzés, hivatás</i></p> <p>A tanulás folyamata, formái</p> <p><i>D. Gazdaság, technika, környezet</i></p> <p>Turizmus</p> <p>Utazás, nyaralás, szünidő</p> <p>Természet, környezet</p> <p>Házi állatok és tartásuk</p> <p>Környezetvédelem:</p> <p>Környezettudatos életmód</p> <p><i>E. Kulturális élet és média</i></p> <p>Nyomtatott és digitális média</p> <p>Olvasás, zenehallgatás</p> <p><i>F. Politika és társadalom</i></p> <p>Szabályok állítása és betartása: házirend, az osztályközösség szabályai</p>	
Fogalmak	Barátság, érdeklődési kör, cél, erősség, nyaralás, szolgáltatóipar, média, sportág, környezetvédelem, kötelesség, kulcsfogalom, összefoglalás, reagálás, szerepváltás, információszerzés.
Javasolt tevékenységek	<p>Információhiány esetén célzott kérdéseket feltenni.</p> <p>A német nyelvű médiát információszerzés céljából használni.</p> <p>Mások véleményére reagálni.</p> <p>Saját álláspontot közölni, megindokolni.</p> <p>Német nyelvű tartalmak lényegi elemeit magyarul összefoglalni.</p> <p>Magyar nyelvű szövegek kulcsfogalmait németül összefoglalni.</p>

Témakör	Ismeretek a nyelvről	Javasolt óraszám: 11
Tanulási eredmények	<p>A tanult szófajok biztos felismerése ismerveik megnevezésével szövegkörnyezetben.</p> <p>Az igeidők helyes használata beszédben és írásban.</p> <p>Néhány mellérendelő és alárendelő mellékmondat szórendjének ismerete és használata.</p> <p>A német irodalmi nyelv követelményeinek megfelelő kiejtés és hangsúlyozás.</p> <p>A normakövető és normától eltérő helyesírás felismerése.</p> <p>A szöveg központozásának, a párbeszéd és az idézetek szabályainak ismerete.</p> <p>A DSD vizsgára való felkészítés</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>A tanulók önállóságának fejlesztése a szabályfelismerésben, megfogalmazásban, alkalmazásban és az önellenőrzésben.</p> <p>A tanórán gyakran előforduló német alaktani és mondattani szerkezeteket következetesen helyesen, azok összefüggéseit és funkcióját felismerni.</p> <p>Jól érthetően és helyes hangiejtéssel beszélni.</p> <p>A tanult szerkezeteket közel biztos helyesírással leírni.</p> <p>A tanult szerkezetek közel biztos helyesírással történő írása.</p> <p><i>Szófajok:</i></p> <p>Általános áttekintés, csoportosítás</p>		

Ige:

Ragozás jelenidőben, tőhangzóváltozás

Igeidők (Präsens, Präteritum, Perfekt)

Igék szótári alakjai

Segédigék fajtái (időbeli és módbeli), használatuk

Igemódok: kijelentő -, feltételes mód

Cselekvő szerkezetek

Főnév:

Neme: jelentés, ill. végződés alapján > hímnem, nőnem, semleges nem

Száma: egyesszám, többes számú alakok

Esetei: alany, tárgy, részes, birtokos eset

Névelő:

Fajtái: határozott, határozatlan

Ragozása alany, tárgy, részes és birtokos esetben

Melléknév:

Képzése

Használata: állítmányi, jelzői használat

Fokozása, hasonlító szerkezetek

Elöljárószó:

birtokos esettel álló elöljárószó

Számnév

Fajtái: tőszámnevek, sorszámnevek, keltezés, idő kifejezése

Névmás:

Fajtái: kérdő, birtokos,

Határozószó:

Fajtái: hely-, idő- és módhatározók

Kötőszó:

Mellékmondati egyenes szórenddel álló kötőszó: *und, aber, denn, sondern, oder*

Mondatfajták:

Kérdő-, felszólító-, óhajtó mondat

Egyszerű és összetett mondatok (időhatározói)

Helyesírás, központosítás:

Az írott nyelv normái, az írásjelek helyes használata.

Fogalmak	Melléknév, fokozás, névszóragozás, szenvedő szerkezet, igevonzat, feltételes mód, alárendelő, mellérendelő mellékmondat, kötőszó, szórend, óhajtó mondat, hanglejtés, kiejtés, érthetőség, hangszín, központosítás, korrektúra.
Javasolt tevékenységek	Német irodalmi nyelvi fordulatok és szövegek hangoztatása. Szituációs játékok. Kommunikáció anyanyelvi beszélőkkel. Hibajavítási gyakorlatok. Hiányos szöveg, táblázat. Szókereső. Hibakereső. Mondatalkotás szavakból. Tollbamondás különböző fajtái. Rejtvények különböző fajtái. Igaz- hamis állítások. Mondattranszformációk.

	Multiple Choice Kígyószöveg. Memóriajáték. Donimó. Labirintusjáték. Szókérdőív. Online nyelvtani feladatok. Mnemotechnikák.
--	--

Témakör	Irodalmi kultúra	Javasolt óraszám:23
Tanulási eredmények	<p>A szövegértelmezésben való jártasság. Német és magyarországi német népköltészeti és műköltészeti alkotások ismerete. Az olvasás mint műélvezet megtapasztalása, az olvasás iránti igény felkeltése. Egyszerű összefüggések felismerése, a tartalom összefoglalása. Olvasásélmény alapján kialakított irodalmi ismeretek. Erkölcsi, esztétikai kategóriák megismerésének mélyítése. Ítéletalkotás egyszerű irodalmi szituációkban. A tanulók mindennapjaiban megjelenő értékek helyes megítélésének kialakítása.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>rövid történeteket, lírai műveket olvasni. A hazai német irodalomból vett, a korosztálynak megfelelő alkotásokat elolvasni. Egy mai ifjúsági regényt - a tanulókat foglalkoztató témában – elolvasni. A szereplőket jellemezni. A cselekményt a feladatnak megfelelően feldolgozni. A mondanivalót megfogalmazni, reflektálni. Az irodalmi szövegek tartalmát és mondanivalóját nyelvileg kielégítően megfogalmazni. A személyes igazság konfliktusát különféle szövegek alapján megérteni. Az irodalom társművészeit, filmet és fotókat megismerni. A tetszésnyilvánítás nyelvi formáit alkalmazni. Önálló gondolkodás, az kulturált véleménynyilvánítás.</p> <p>Műfajok: Vers, anekdota, párbeszédes szövegek, jelenetek (pl. ünnepekhez kapcsolódó jelenetek, képregény, ifjúsági regény, a magyarországi németek himnusza.</p> <p>Műfaji sajátosságok: A költői nyelv (ritmus, rím, versszak, refrén) Cselekmény, helyszín, szereplő, leírás, párbeszéd, jellemzés. Cselekményt alkotó elemek, fordulatok, a mű kezdete és befejezése. Dramatizálás: szöveg és mozgás, szerep, szereplők kapcsolata.</p> <p>Német és magyarországi német szerzők versei. <i>Szerzők például: James Krüss, Hans Manz, Martin Auer, Josef Michaelis, Valeria Koch, Christina Arnold,</i> Gedichte aus der Gedichtssammlung: Zauberhut und von Josef Mikonya http://lehrbuch.udpi.hu/text-und-deutung/2014-06-22-13-05-27/kindergedichte</p> <p>Ifjúsági regények (példák): Wolfgang Herndorf: Tschick Magyarországi német szerzők gyermekversei, meséi, elbeszélései (példák)</p>		

<i>Engelbert Rittinger: Unsere Fahne</i> <i>Franz Zeltner: Herbstgedanken</i> <i>Franz Zeltner: Meine zwei Sprachen</i> <i>Josef Michaelis: Der Maulwurf und die Feldmaus</i> http://www.udpi.hu/tamop/pdf/Ungarndeutsche_Literatur/Ungarndeutsche_literatur_textsammlung.pdf	
Fogalmak	Mondanivaló, jellemzés, jellemekek, ifjúsági regény, film, színdarab, értékrend, értékítélet, konfliktuskezelés, igazságosság.
Javasolt tevékenységek	A művek tartalmát összefoglalni. A szereplőket jellemezni. A művek mondanivalóját megfogalmazni. A műről véleményt alkotni, azt kifejezni, ismertetni. Rövid történeteket, regényrészleteket dramatizálni. A Magyarországi Német Színház egy előadását élőben, vagy egy irodalmi mű filmfeldolgozását megtekinteni. Az előadásról, filmről beszélni, a látottakat feldolgozni.

A továbbhaladás feltételei (Minimumkövetelmények)

A tanulók tudjanak:

- a tanult témákról önállóan beszélgetni
 - saját gondolatokat szóban és írásban kifejezni
 - véleményt nyilvánítani, együttérzést, ellenkezést kifejezni
 - udvariasan kérni, meg nem értést kifejezni, javaslatot tenni
 - képeket és szemléltető anyagokat egyszerű nyelvi kifejezőeszközökkel kifejezően leírni
 - dolgokat összehasonlítani
 - ismeretlen irodalmi vagy tényközlő szöveget értelmes, helyes tempóban és hangsúllyal olvasni
 - szövegeket, leveleket időrendi és logikai sorrendben leírni
-
- módbeli segédigéket alkalmazni
 - a melléknevek fokozott alakját alkalmazni
 - a tárgy, részes és a két esettel álló elöljárószavakat használni
 - a tanult vonzatos igéket használni
 - a főneveket ragozni
 - a tanult kötőszavakkal mellé- és alárendelő mondatokat alkotni
 - a felszólító módot képezni és alkalmazni
 - a jelen idejű feltételes módot kifejezni (Konjunktiv II)

8.évfolyam

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegértés	Javasolt óraszám: 10
Tanulási eredmények	<p>A kulturált véleménynyilvánítás alapelveinek tudatosítása, különféle beszédhelyzetek sémáinak megismertetése.</p> <p>A szövegfeldolgozási módok mélyítése, bővítése, szövegfajtáknak megfelelő alkalmazása.</p> <p>A megismert szövegfeldolgozási módok gyakorlása, újabb technikák megismerése, azok gyakorlatban történő alkalmazása. Az olvasott szöveg tartalmának és az azt kiegészítő képek, ábrák összefüggéseinek felfedezése, értelmezése. Adatkeresés technikáinak megismerése.</p> <p>A különböző gyakorlati szövegfajták jellemző sajátosságok felismerése, megnevezése. A szövegben szereplő összefüggéseket felismerése, megnevezése.</p> <p>Ábra, rajz, illusztráció mondanivalójának megfogalmazása.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Különböző kommunikációs folyamatokba bekapcsolódni, saját véleményt kifejteni, azt indokokkal alátámasztani.</p> <p>Ismert és ismeretlen irodalmi és közismereti szövegeket némán és hangosan, kifejezően olvasni; a szövegek tartalmát összefoglalni.</p> <p>Hallott szöveget reprodukálni, felkészülés után átélt eseményekről élménybeszámolót tartani.</p> <p>Saját véleményt megfogalmazni; adott szempont szerint a szöveg információtartalmát vagy egy bekezdés alap gondolatát megnevezni.</p> <p>A szövegfajtát és a nem lineáris szöveg fajtáját megnevezni.</p> <p>A szöveg vagy egy bekezdés lényegi információtartalmát megnevezni és a feladat elvárásainak megfelelően, ill. a problémafelvetés fényében alkalmazni.</p> <p>Képeket és szemléltető anyagokat egyszerű nyelvi kifejezőeszközökkel kifejezően leírni.</p> <p>Lírai, elbeszélő és dramatikus szövegeket előadni.</p> <p>Szerepeket megformálni, a testbeszéd és a szöveg összhangját megteremteni.</p> <p>Párbeszédes kommunikációs helyzetekben mások szóbeli megnyilatkozásait összefoglalni.</p> <p>Német és magyar nyelvű tartalmak lényegi elemeit a másik nyelven összefoglalni, önállóan, ill. szótár segítségével a másik nyelvre fordítani.</p>		
Fogalmak	következtetés, ábra, diagram, rajz, összefüggés.	
Javasolt tevékenységek	<p>A szövegre vonatkozó igaz és hamis állításokat megkülönböztetni és a szöveg alapján alátámasztani.</p> <p>A szöveget tartalmi és formai jegyei alapján összefüggő egységekre bontani.</p> <p>A lényegi megállapításokat kiemelni és azokkal kapcsolatban véleményt mondani.</p> <p>Érdekes eseményekről beszámolni, interjú készíteni.</p> <p>Szépirodalmi szövegeket előadni;</p> <p>Irányított feladatok segítségével egyszerűsített ismeretterjesztő szöveget értelmezni. Képeket és szemléltető anyagokat egyszerű nyelvi kifejezőeszközökkel kifejezően leírni.</p> <p>Lírai, elbeszélő és dramatikus szövegeket előadni.</p> <p>Szerepeket megformálni, a testbeszéd és a szöveg összhangját megteremteni.</p>	

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegalkotás	Javasolt óraszám: 30
Tanulási eredmények	<p>A kommunikációs célnak megfelelő szövegek alkotása szóban és írásban.</p> <p>Néhány tömegkommunikációs műfajban való kreatív szövegalkotás (interjú, riport, hír).</p> <p>Egy történet vagy cselekmény különböző szemszögből történő megfogalmazása.</p> <p>Pro és kontra érvek előzetesen gyűjtött nyelvi eszközökkel történő megfogalmazása.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Olvasható, esztétikus és strukturált írásmódot használni a nyelvtani, helyesírási és nyelvhelyességi ismeretek alkalmazásával.</p> <p>Megadott szerkezeti jellemzőkkel és egyszerű nyelvi kifejezőeszközökkel informális és formalizált szöveget alkotni.</p> <p>A téma, az események hasonlóságait, különbségeit és összefüggéseit felismerni és megfelelő nyelvi eszközökkel megfogalmazni.</p> <p>Önálló szöveget alkotni a szövegfajta jellemzőinek figyelembevételével.</p> <p>Egyszerűbb német és magyar szövegeket szótár segítségével a másik nyelvre fordítani.</p>		
Fogalmak	Nézőpont, perspektívaváltás, érv, interjú, hír, riport.	
Javasolt tevékenységek	<p>A szöveg tartalmát és a benne rejlő információkat visszaadni.</p> <p>Lírai, epikus és dramatikus szövegeket előadni.</p> <p>Informális és formalizált írott szöveget alkotni.</p> <p>Párbeszédet folytatni.</p> <p>Elbeszélő szövegből párbeszédet alkotni.</p> <p>Saját véleményt ismertetni.</p> <p>Szerepet alakítani.</p> <p>A szöveget kiegészíteni, átalakítani vagy tovább gondolni (pl. megkezdett történetet folytatni és befejezni).</p>	

Témakör	A tanulási képesség fejlesztése	Javasolt óraszám: 7
Tanulási eredmények	<p>Az önálló, hatékony tanulás képességének fejlesztése.</p> <p>A tanulás szerepe és módjai.</p> <p>Egyszerű tanulási módok, stratégiák.</p> <p>Különböző szövegfeldolgozási módok ismerete.</p> <p>Koncentrációt fejlesztő játékok, gyakorlatok.</p> <p>Önálló vázlatkészítés, tanulás, összefoglalás vázlat segítségével.</p> <p>Kulcsinformációk kiemelése olvasott szövegben.</p> <p>Gondolatterkép készítése az olvasott szöveghez, a tárgyalt témakörhöz.</p> <p>Különböző információhordozók használata, prezentáció összeállítása, bemutatása.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Szótanulási segédleteket/ módszereket készíteni, használni.</p> <p>A nyomtatott médiát szókincs bővítésre, fogalmazások elkészítésénél megközelítőleg önállóan használni.</p> <p>Hallott egyszerű szövegből az alapinformációkat megérteni.</p>		

<p>Különböző olvasási technikákat (globális, szelektív és részletes) alkalmazni. A szöveg feldolgozása során jelölési technikákat (pl. optikai jelölés) alkalmazni, a kulcsszavakat kiemelni. Információkat egymásra vonatkozó összetett mondatokkal is ismertetni. ismert prezentációs technikákat a feladatnak és a célcsoportnak megfelelően alkalmazni.</p>	
Fogalmak	
Javasolt tevékenységek	<p>Szókártyát, memóriát, dominót, rajzot szótanuláshoz készíteni/használni. Szótárhasználat önálló szövegalkotásnál. Hallás utáni szövegértés. Olvasás utáni szövegértés. Lényegkiemelési technikák. Egy témáról vázlatpontok alapján beszélni. Rajzos vázlat, mindmap készíteni. Mnemotchnikák. Prezentációt, plakátot készíteni. Memorizálást segítő módszerek. Koncentrációt fejlesztő gyakorlatok.</p>

Témakör	Anyanyelvi kultúra	Javasolt óraszám: 88
Tanulási eredmények	<p>A korosztálynak megfelelő tájékozottság a témakör és a résztémák kapcsán, az ismeretek közlése mondatmodellek segítségével, a szókincs elsajátítása és feldolgozása. Különböző módon, csatornán információhoz jutás. Nyelvi kommunikációs szituációkban megfelelő nyelvi eszközök alkalmazása, a beszélgetőpartner megnyilvánulásaira adekvát formában reagálás. Az előző képzési szakaszok témaköreinek ciklikus bővítése.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>A tanórán gyakran előforduló német alaktani és mondattani szerkezeteket következetesen helyesen, azok összefüggéseit és funkcióját felismerni. Szokásos tanórai helyzeteken kívül, az iskolai hétköznapiakban is feltalálni és megértetni magát. A tanórán és a hétköznapi élet egyes területein megfelelő szókinccset és nyelvi kifejezőeszközöket, szófordulatokat és körülírásokat használni. Megfelelő nyelvi eszközökkel a beszélő és a hallgató szerepét változtatni. Nyelvhasználati kompetenciáját az általános udvariassági szabályokhoz igazítva különböző helyzetekben és kielégítő nyelvi kifejezőeszközökkel alkalmazni.</p> <p><i>A. Személyes életvitel</i> Jövőtervezés: tervek, célok Szociális kapcsolatok: Érzelmi kötődés formái Sport és egészség Élsport, extrém sport Divat, öltözködés: Ruházat: anyag, minta Iskolai egyenruha, márkás ruházat</p>		

<p><i>B. Társadalmi élet</i></p> <p>Étkezés: Táplálkozási szokások Egészséges életmód Fast food</p> <p><i>C. Iskola, képzés, hivatás</i></p> <p>Német és magyar iskolarendszer Szabályok, tanulói jogok Szakmai tervek</p> <p><i>D. Gazdaság, technika, környezet</i></p> <p>Turizmus: Természet, környezet Állatvédelem Környezetvédelem: Környezettudatos életmód Alternatív energia Szelektív hulladékgyűjtés</p> <p><i>E. Kulturális élet és média</i></p> <p>Olvasás, zenehallgatás Internethasználat hatásai, előnyei, ill. veszélyei Közösségi oldalak</p> <p><i>F. Politika és társadalom</i></p> <p>Szabályok állítása és betartása: házirend, az osztályközösség szabályai</p>	
Fogalmak	érdeklődési kör, cél, erősség, oktatási rendszer, szolgáltatóipar, média, egészségkárosítás, környezetvédelem, jog, kötelesség, kulcsfogalom, összefoglalás, reagálás, szerepváltás, információszerezés.
Javasolt tevékenységek	Információhiány esetén célzott kérdéseket feltenni. A német nyelvű médiát információszerezés céljából használni. Mások véleményére reagálni. Saját álláspontot közölni, megindokolni. Német nyelvű tartalmak lényegi elemeit magyarul összefoglalni. Magyar nyelvű szövegek kulcsfogalmait németül összefoglalni.

Témakör	Ismeretek a nyelvről	Javasolt óraszám: 9
Tanulási eredmények	<p>A tanult szófajok biztos felismerése ismerveik megnevezésével szövegkörnyezetben.</p> <p>Az igeidők helyes használata beszédben és írásban.</p> <p>A melléknév fokozása, ragozása.</p> <p>Alapvető vonzatos igék ismerete, használata.</p> <p>A cselekvő és szenvedő szerkezet ismerete és gyakorlati alkalmazása.</p> <p>A feltételes jelen képzése, használata.</p> <p>Néhány mellérendelő és alárendelő mellékmondat szórendjének ismerete és használata.</p> <p>A német irodalmi nyelv követelményeinek megfelelő kiejtés és hangsúlyozás.</p> <p>A normakövető és normától eltérő helyesírás felismerése.</p> <p>A szöveg központozásának, a párbeszéd és az idézetek szabályainak</p>	

	ismerete.
Fejlesztési feladatok/Ismeretek	
<p>A tanulók önállóságának fejlesztése a szabályfelismerésben, megfogalmazásban, alkalmazásban és az önellenőrzésben.</p> <p>A tanórán gyakran előforduló német alaktani és mondattani szerkezeteket következetesen helyesen, azok összefüggéseit és funkcióját felismerni.</p> <p>Jól érthetően és helyes hanglejtéssel beszélni.</p> <p>A tanult szerkezeteket közel biztos helyesírással leírni.</p> <p>A központosítás alapvető formái és tartalmi szabályait közel helyesen alkalmazni.</p> <p>A tanult szerkezetek közel biztos helyesírással történő írása.</p> <p><i>Szófajok:</i> Általános áttekintés, csoportosítás</p> <p><i>Ige:</i> Visszaható igék Igeidők (Plusquamperfekt, Futur I.) Igék szótári alakjai Segédigék fajtái (időbeli és módbeli), használatuk Igevonzatok Igemódok: feltételes mód Cselekvő és szenvedő szerkezetek</p> <p><i>Főnév:</i> Neme: jelentés, ill. végződés alapján> hímnem, nőnem, semleges nem Száma: egyesszám, többes számú alakok</p> <p><i>Melléknév:</i> Használata: állítmányi, jelzői használat Ragozása: jelzős szerkezetben névelő nélkül, határozott névelővel, határozatlan névelővel; alany, tárgy és részes esetben,</p> <p><i>Előjárósó:</i> birtokos esettel álló előjárósó</p> <p><i>Számnév</i> Fajtái: keltezés, idő kifejezése</p> <p><i>Névmás:</i> Fajtái: visszaható névmás részes esetben, mutató névmás</p> <p><i>Határozósó:</i> Fajtái: hely-, idő- és módhatározók</p> <p><i>Kötőszó:</i> Mellékmondati és fordított szórenddel álló kötőszó: <i>weil, dann, trotzdem, dass, ob, als</i></p> <p><i>Mondattan:</i> Mondatfajták: felszólító-, óhajtó mondat Egyszerű és összetett mondatok (okhatározói, időhatározói, célhatározói, feltételes értelmű mellékmondatok)</p> <p><i>Helyesírás, központosítás:</i> Az írott nyelv normái, az írásjelek helyes használata. A DSD vizsgára való felkészítés.</p>	
Fogalmak	Melléknév, fokozás, névszóragozás, szenvedő szerkezet, igevonzat, feltételes mód, alárendelő, mellérendelő mellékmondat, kötőszó, szórend, óhajtó mondat, hanglejtés, kiejtés, érthetőség, hangszín, központosítás, korrektúra.

Javasolt tevékenységek	<p>Német irodalmi nyelvi fordulatok és szövegek hangoztatása. Situációs játékok. Kommunikáció anyanyelvi beszélőkkel. Hibajavítási gyakorlatok. Hiányos szöveg, táblázat. Szókereső. Hibakereső. Mondatalkotás szavakból. Tollbamondás különböző fajtái. Rejtvények különböző fajtái. Igaz- hamis állítások. Mondattranszformációk. Multiple Choice Kígyószöveg. Memóriajáték. Donimó. Labirintusjáték. Szókártyák. Online nyelvtani feladatok. Mnemotechnikák.</p>
-----------------------------------	--

Témakör	Irodalmi kultúra	Javasolt óraszám:26
Tanulási eredmények	<p>A szövegértelmezésben való jártasság. Német és magyarországi német népköltészeti és műköltészeti alkotások ismerete. Az olvasás mint műélvezet megtapasztalása, az olvasás iránti igény felkeltése. Egyszerű összefüggések felismerése, a tartalom összefoglalása. Olvasásélmény alapján kialakított irodalmi ismeretek. Erkölcsei, esztétikai kategóriák megismerésének mélyítése. Ítéletalkotás egyszerű irodalmi szituációkban. A tanulók mindennapjaiban megjelenő értékek helyes megítélésének kialakítása.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Elbeszéléseket, rövid történeteket, lírai műveket olvasni. A hazai német irodalomból vett, a korosztálynak megfelelő alkotásokat elolvasni. Egy mai ifjúsági regényt - a tanulókat foglalkoztató témában – elolvasni. A szereplőket jellemezni. A cselekményt a feladatnak megfelelően feldolgozni. A mondanivalót megfogalmazni, reflektálni. Az irodalmi szövegek tartalmát és mondanivalóját nyelvileg kielégítően megfogalmazni. A személyes igazság konfliktusát különféle szövegek alapján megérteni. Az irodalom társművészeit, filmet és fotókat megismerni. A tetszésnyilvánítás nyelvi formáit alkalmazni. Önálló gondolkodás, az kulturált véleménynyilvánítás.</p> <p style="text-align: center;">Műfajok:</p> <p>Vers, anekdota, párbeszédes szövegek, jelenetek (pl. ünnepekhez kapcsolódó jelenetek, képregény, ifjúsági regény, a magyarországi németek himnusza.</p>		

Műfaji sajátosságok:

A költői nyelv (ritmus, rím, versszak, refrén)

Cselekmény, helyszín, szereplő, leírás, párbeszéd, jellemzés.

Cselekményt alkotó elemek, fordulatok, a mű kezdete és befejezése.

Dramatizálás: szöveg és mozgás, szerep, szereplők kapcsolata.

Német és magyarországi német szerzők versei.

Szerzők például: James Krüss, Hans Manz, Martin Auer, Josef Michaelis, Valeria Koch, Christina Arnold,

Erzählungen und Gedichte von Josef Mikonya: Nichtsbrot, Zwölf Mounat is a Johr

<http://lehrbuch.udpi.hu/text-und-deutung/2014-06-22-13-05-27/kindergedichte>

Ifjúsági regények (példák): Erich Kästner: Emil und die Detektive**Magyarországi német szerzők gyermekversei, meséi, elbeszélései (példák)**

Georg Fath: Mein Ahnerl

Valeria Koch: Jugend

Engelbert Rittinger: Verschiedene Verhältnisse

Ludwig Fischer: Wo sind sie geblieben?

Josef Michaelis: Das Lamm und der Esel

[http://www.udpi.hu/tamop/pdf/Ungarndeutsche Literatur/Ungarndeutsche literatur textsammlung.pdf](http://www.udpi.hu/tamop/pdf/Ungarndeutsche_Literatur/Ungarndeutsche_literatur_textsammlung.pdf)

Fogalmak	Mondanivaló, jellemzés, jellemek, ifjúsági regény, film, színdarab, értékrend, értékítélet, konfliktuskezelés, igazságosság.
Javasolt tevékenységek	A művek tartalmát összefoglalni. A szereplőket jellemezni. A művek mondanivalóját megfogalmazni. A műről véleményt alkotni, azt kifejezni, ismertetni. Rövid történeteket, regényrészleteket dramatizálni. A Magyarországi Német Színház egy előadását élőben, vagy egy irodalmi mű filmfeldolgozását megtekinteni. Az előadásról, filmről beszélni, a látottakat feldolgozni.

A továbbhaladás feltételei (minimumkövetelmények)

A tanulók tudjanak:

- személyeket, történeteket bemutatni
- jövőbeni terveket, kívánságokat megfogalmazni
- köznapi témákról irodalmi német nyelven beszélő partnert megérteni és válaszolni a kérdésekre
- önálló véleményt mondani valakiről, valamiről
- javaslatot tenni, beleegyezést és visszautasítást megfogalmazni
- érvelni, indokolni, ok-okozati összefüggéseket kifejezni
- elégedettséget, érdeklődést kifejezni
- a személyes tapasztalatairól beszámolni
- egy szöveg tartalmát összefoglalni
- feltételezéseket megfogalmazni
- szabadidős tevékenységeit elmesélni

- képezni a Präsens, Präteritum, Perfekt, Plusquamperfekt igeidőket
- alkalmazni a leggyakoribb vonzatos igéket
- alkalmazni a névelők alany, tárgy és részes és birtokos esetét
- alkalmazza a két esettel, tárgy-, részes- és birtokos esettel álló elöljárószavakat
- a melléknevet ragozni (erős, gyenge, vegyes ragozás)
- jelen idejű feltételes módot kifejezni (Konjunktiv II., würde-Form)
- az egyenes, fordított és mellékmondati szórenddel álló kötőszavakat használni.
- a birtokos, kérdő, mutató és vonatkozó névmásokat használni
- a cselekvő és szenvedő szerkezeteket használni